

ALFÖLDI UJSÁG

Megjelenik hétfő kivételével mindennap. — Előfizetési ára: Negyedévre 18 K. Fgy hónapra 6 K. Egyes szám hétköznap 20 f, vasárnap 40 fillér

Alföldi Ellenészék

Szerkesztő: Dr. VAJDA ANTAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kis Bálint-utca 10 Magánhirdetések árszabás szerint. — Nyilttéri közlemények és bírói ítéletek soronként 5 korona

Estras din ordonantele modificate Nr.21 si 25

ORDONANTA.

Pentru tot teritoriul ocupat pana la Tisa, care se considera ca zona de operatie. — Se considera ca contravenientii ordinei:

1. Aceia cari fara rea intentiune in localuri publice, in gari, in tren, pe strazi etc. comunica, raspandesc san vorbesc ori ce fel de stiri adevarate san inchipuite sau parerile lor relativ la operatiunile armatei, miscari de trupe si starea lor, ordinatiunile autoritatilor militare, sau ori ce fel de lucruri referitor la armata romana.

2. Contravenientii se vor pedepsi de catre Curtea Martiala ca intaia si ultima ocaziune cu un an inchisoare, si pedeapsa in bani pana la suma de lei 2000

Cand cine-va ecsecuta unul din ca turile de sus cu intentiune de spionaj, sau zadare, se va pedepsi dupa legile ecstis rente in vigoare in starea de razboin.

Comand. grupeii Trup. de Sud
General HOLBAN

Se aduce la cunostinta populatiei ordonanta de sus, cunoscand ca aceia cari nu tiu socoteala de cele ordonate se vor detine si preda Curtii Martiale pentru a fi judecati. Aceste masuri se vor lua si contra acelora, cari strica firul telefonic.

Szentes, 12. Decembrie 1919.

Comand. garnizoanei
Capitan PATRUTOIU

Kivonat a 21. és a 25. számú bővített rendeletből.

RENDELET.

A Tiszáig elfoglalt egész területre, mely hadműveleti területnek tekintetik:

Rend eltszszegők lesznek tekintve:

1. Azok, akik rosszakarat nélkül nyilvános helyiségekben, állomásokon, vonatokon, az utcán stb. közölni, terjeszteni, beszélni fognak bármely módon igaz, vagy beképzelt híreket, vagy relativ meggyőződésekét a hadműveletekről, a csapatmozdulatokról és helyzetükről a katonai hatóságok rendelkezéséről, vagy bármely más dologról a román hadsereg vonatkozásig.

2 Ezek ellen vétők a hadbíróóság által első és utolsó alkalomkor egy évig terjedhető börtönnel és 2000 leig terjedhető pénzbüntetéssel büntetnek.

Midőn a fentemlített tettek közül valamelyik kémkedési vagy árulási szándékkal lesz véghezvive, a háboru alatt már életben levő törvények szerint lesznek megbüntetve.

A déli hadsereget parancsnoka:
HOLBAN tábornok

Fenti rendelet közhírré tételével a lakosságot figyelmeztetem, hogy aki ezen rendelet ellen vét, letartóztatva és átadva lesz a hadbíróóságnak elítéltetése végett. Hasonlóan alkalmazni fogjuk a rendeleteket azok ellen is, akik a telefon vonalat rongálják.

Szentes, 1919 december 12.

Helyőrség parancsnok:
Capitan PATRUTOIU

Evés cselédnek keresek 50 év körüli magános embert vagy leányt ki fejni is tud. Cim Kiss Bálint-utca 10 sz. 342

A királyság

pártja pályázatot hirdet egy törvénytervezetre, mely a magyar állam és a királya közötti jogviszonyt szabályozná. Különösen, szinte komiku san hangzik az, hogy a magyar nemzet és királya közötti jogviszony szabályozását tervező törvényjavaslatot egy politikai párt nyilvános pályázat útján akarja megcsináltatni. Azok, akik az egyetemen, az iskolákban általában, szinte szent áhitattal tanulták a szent korona tannát, a pragmatica sanctiót és minden egyéb törvényeket és elméleteket, melyek a magyar királysággal, a királyok jogaival, általában a magyar nemzet alkotmányával voltak összefüggésben, első pillanatra visszahökkennek arra a gondolatra, hogy a királyság, a nemzet és esetleges királya közötti alkotmány szerű törvények pályázat útján szerzeszenek meg. Pedig voltaképpen csak helyes és okos dolog, hogy az egész ország gondolkozó és arra hivatott emberei hozzászólhassanak, eszmét, gondolatot adhassanak egy, az ország jövő sorsára nézve alapvető jelentőségű törvény megalkotásához és ne csak a protekciósoknak legyen szavuk az ország jövőjére oly nagy fontosságú kérdésben.

Nem lenne azonban fölösleges dolog, ha nemcsak törvénytervezet, hozzá még csak a királyság, a király és az állam közötti jogviszony közötti törvénytervezet létesítéséhez hirdettetnek pályázat, de mód és alkalom adatnék arra, hogy arra hivatott, de talán kellő összeköttetéssel és tegyük hozzá, elég jó könyökkel rendelkező emberek, akik még a napi politikában sem akarnak részt venni, hozzászólhassanak általában a magyar állam jövődő alkotmányának kérdéséhez. Ne csak a királyság, de a köztársaság államformája is tételessé nyilvános vita tárgyává. Nem azért mondjuk ezt, mintha mi akár a köztársaság, akár a királyság államformája mellett vagy ellenc akarnánk állást foglalni. Szükséges azonban az, hogy mind a két államforma és általában a jövő alkotmány elkészítése és megoldása ne érje váratlanul a magyar közvéleményt és az állampolgárokat. Kétségtelenül sok értékes adat kerülne a pályaművekben napfényre úgy a királyság, mint a köztársaság ellen és mellett, ami mindenesetre

nagyban megkönnyítené az államforma dolgában elrendelendő népszavazást.

Felvetődven azonban az államforma kérdése, vajjon a királyság vagy a köztársaság volna üdvösebb az országra nézve, igazán nagyon nehéz erre hirtelenében válaszolni. Olyan sok érv szól a királyság mellett és a köztársaság ellen, viszont olyan sok szomorú tapasztalataink vannak a királyságról magáról, hogy ember legyen a talpán aki azt meri magáról állítani, hogy lelkiismeret furdalás nélkül tudja akár az egyiket, akár a másikat fenntartás nélkül ajánlani. Ha végig lapozzuk a magyar történelmet, olyan változatos sorát találjuk benne a királyoknak, annyira különbözők voltak azok egyénileg, annyira elütő alattuk az ország sorsa és jóléte, hogy nehéz határozottan azt mondani, hogy jó volt e a királyság az országra nézve vagy sem. A nemzeti királyság ideje visszanyulik majdnem egész a középkorban, amidőn nem volt más, mint abszolút uralkodó király, amelyik a nemzetgyűlésre ha akart hallgatott, ha nem akkor nem hallgatott. Értékes uralkodóink, így a legkülömb nemzeti királyaink egyike Mátyás meg éppen önkényuralmat létesített az országban. A több mint négyszáz éves habsburgi uralom pedig éppen nem alkalmas arra, hogy azok példájával agitálhassanak a királyság intézménye mellett.

Megfordítva a tételt, a köztársaság még nincs is kipróbálva Magyarországon. Mert csak nem gondolja senki se azt, hogy akár az első, akár a másik forradalom utáni köztársaság olyannak tekinthető, amelyik be tudná mutatni, hogy milyen is komoly formájában a köztársasági államforma.

Hiszen mind a két forradalom nem volt egyéb, mint egy lázas állapot az országnak, melynek kórünete még ma se távozott el az ország testéből. Ha rend és nyugalom van, csakis akkor tudunk ítéletet mondani, hogy mit akar a nemzet és a nemzetre nézve melyik államforma biztosíthatja jobban a fejlődést és nyugalmat.

Eladó egy emeletes üzemi gépek szalmalom 75 lörös gőzgéppel, 2 darab gőzkazánnal, épületekkel és lakóházzal. Üzemhez tüzelőanyag 6 hónapra biztosítva van. Cim a kiadóhivatalban. 333

Ujdonságok.

A béke delegátusok útja

Az egész útvonalon a Magyarország területén a béke delegátusok külön vonata keresztül haladt meleg ünnepelésben részesítette az állomásokhoz kiözönlött lakosság a békekiküldötteket.

Apponyi Albert gróf a tüntetésekről a következőket mondta:

Ezek a tüntetések mind méltóságjeljesek, szépek, lelkesek voltak. A népnek ez a hangulata, mely mindnyájunknak nagy öröme szolgált, úgy kísért bennünket Párisba mint egy utasítás. Utasítás a magyar néptől arra, hogy önértésesen, föl emelt fejjel lépünk a győztes ellenségünk elé. En azt hiszem, hogy ez föltétele annak, hogy bennünket megbecsüljenek.

Apponyi Albert gróf egyébként a Neue Freie Presse munkatársa előtt oda nyilatkozott, hogy a nyugat-magyarországi német községek részéről sok küldöttség jelent meg a pályaudvarokon s azt a kérelmet terjesztették elő, hogy a németek is megmaradhassanak Magyarországon. Ugy tartja, hogy Ausztriában is a lakosság csak egy kis része kívánja ennek a területnek Magyarországtól való elszakítását, még a nagyobb rész inkább, arra fekteti a főszólyt, hogy a két szomszéd állam lehetőleg jóviszonyban maradjon egymással.

Törvénytervezet a királyudgról.

A magyar királyság pártja pályázatot hirdet egy törvénytervezetre, amely a magyar nemzeti királyság jogi alapköveit lesyen hivatva lefektetni. A törvénytervezet jogforrása legyen a magyar nemzet és a magyar nemzeti király közötti jogviszonyok. Tartalmazza a független magyar állam alkotmány biztosítékait, a király és királyi család jogait, a kötelezettségeit a magyar állammal szemben és viszont. A törvénytervezet megalkotásánál irányadó elv legyen az, hogy a magyar nemzeti királyság alkotmánybiztosítékai teljesen megfeleljenek az ezer éves magyar nemzeti jogforrásainak és tisztán magyar nemzetiek legyenek. A pályaművek beadási határideje 1920. február 15. A pályázók pályaműveiket a fenti határidőig lepecsételt zárt jelligés levélben tartoznak a magyar királyság pártja hivatalos helyiségébe (Budapest Eszterházy-ut 25.) a titkársághoz beküldeni.

Megkezdődik a német népszavazás.

Párisból jelentik: Le Rond tábornok elnöklésével a szövetségesek képviselői és a németkiküldöttek összejövetelt tartottak, amelyen megbeszéltek miként történjen a hatalom átadása azokon a területeken, ahol a népszavazás idejére a német hatóságokat ideiglenesen a szövetségesek hatóságai fogják felváltani. Felsősziléziában a postaszolgálat számára külön bélyegeket fognak kibocsátani a következő felirással: „A felsősziléziai kormány bizottsága.” Azok a szövetséges csapatok, melyek a németek részéről kiürítésre kerülő területeket fogják a népszavazás idejére megszállani, január 12 én kelnek utra. A csapatok elszállításához mintegy 100 vonatra lesz szükség.

Sürgetik a békeszerződés amerikai jóváhagyását.

A londoni Amerikai Kereskedelmi kamara egy egy sürgőnyt küldött Lodge-nak és Hitz Hotzknak az amerikai szenátus két pártvezérének, melyben a békeszerződés elismerését kérik oly alakban, mely a magánvállalkozók részére lehetővé teszi különösen a közép-európai gazdasági újjáépítésben való részvételt, mert Közép-európa helyzete má olyan, hogy az egész világ fölvirágzását veszélyezteti. Sürgőnyükben rámutatnak arra, hogy Amerikának saját magával és a világgal szemben kötelessége Európa szétszúllott és éhező részeinek megsegítése.

Napihirek.

Tájékoztató. Naptár: Szombat, jan. 10. Római kath és protestáns Vilmos Görög kálh. Nissz. Gerg. Nap két 7 óra 48 perc, nyugszik 4 óra 23 p. Utolsó negyed 13.án 1 óra 7 perckor d. e. Kódos és borús idő.

— **Trockij meggyilkolásának híre.** A Neues Wiener Journal jelenti Kopenhágából: a napokban az a hír terjedt el, hogy Trockijt meggyilkolták. Ebben az ügyben most a következőket jelentik: A bolsevik csapatok a Narva frontján hirtelen több kilométernyire visszavonultak, hátrahagyva egész tüzérségi felszerelésüket. Minthogy ennek a visszavonulásnak semmi kényszerítő katonai oka nem volt, belelő okoknak tulajdonították a visszavonulást. Támogatta ezt a föltevést az, hogy a vörös katonák tömegesen szök-döttek át. Most a Berlingske Tidende táviratot kapott, amely szerint Trockij megjelent a veszélybe került fronton és megpróbálta a rendet helyreállítani azzal, hogy alaposan lefordta a katonákat. Állítólag ez alkalommal heves szemrehányásokat tett Boriszov tábornoknak. Ez szintén éles szavakkal felelt, mire Trockij vésd fel hábcrodásában megparancsolta, hogy Boriszov tábornokot azonnal állítsák a fal mellé és löjék agyon. Mielőtt azonban ezt a parancsot teljesítették volna, Boriszov szárnysegéde revolvert rántott és háromszor rálőtt Trockijra, aki nemsokára belehalt sebeibe. A Neues Wiener Journal ehhez a távirathoz azt a megjegyzést fűzi, hogy még meg kell várni, amíg megerősítik a hírt, amely egyébként elég hihetően hangzik.

— **Nikita nagybeteg.** A Vossische Zeitungnak táviratozzák Genfből: Itt az a hír terjedt el, hogy a volt montenegrói királyt szélütés érte és haldoklik.

— **Társasvacsora lesz f. hó 11 én** este 7 órai kezdettel a Bercsényi-utca 89 szám alatti vendéglőben. Vacsora csirkepaprikás és vajaspogácsából áll. Jó italtól gondoskodva van. A zenét Szép Miska szolgáltatja. Akik a vacsorán részt akarnak venni, a vendéglőben sziveskedjenek az ivatek szombat estig kitölteni. Szives látogatást kér Új Imre rokkant katoná, vendéglős. 335

— **Megmérgezte magát a családja** előtt. Vásárhelyen ünnepszombatján Török Rozál 20 éves leány a családja szemláltára öngyilkossági szándékból marólugot ivott életveszélyes sérülésekkel szállították be a kórházba. A rendőrség a leányt kihallgatta. Török Rozál elmondta, hogy valami csekélység miatt összeszóllalkozott a testvérével. A szóváltásból verekedés lett, melynek az lett a vége, hogy őt, mint közveszélyes örültet bevitték a kórházba. A kórházból rögtön kijött, mert az orvos megállapította, hogy nincs semmi különös baja. A kórházbaszállítást annyira séggyeltem — mondotta Török Rozál — hogy másnap az egész család szemláltára marólugot ittam. Nem tudtak ebben megakadályozni, mert nagyon gyorsan csináltam. A szerencsétlen leány állapota még mindig életveszélyes, a gyilkos mérge oly súlyos belső sérüléseket okozott, hogy felgyógyulásához vajmi kevés reményt lehet fűzni.

— **Meghívó.** Vince Pál vendéglős az I. sz. 48-as Kör összes kispiactéri helyiségeiben f. hó 11 én vasárnap este 6 órai kezdettel jótékony célú táncmulatságot rendez. Belépődíj 7 korona. A tiszta jövedelem felerésze a hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák együletének alapjára fordították. A zenét Berceli Miska zenekara fogja szolgáltatni. 346

— **A Szentesi Hadirokkantak, Hadi-özvegyek és Hadiárvák Egyesülete** javára tartott december 26-iki bálon felül fizetni szivesek voltak a következők: Bujdosó József, Weinberger Gyula, Weinberger Ákos, Weinberger Julia, Feuer

Lajos Menning Ferenc, Sejermann Ella, Novobáczky Andor, Gullay Domonkos, Lampel Jenő, Lampel László, Kubin Mica, Schwarcz Vilma, Molnár Géza, Kristó Antal, Pázmány Géza, Csáky Etelka, Bóné Antalné, Buzi József, Németh Jenő, Bíró Ferenc, Széll Gyula, Szabó Mariska, Károlyi Lajos, Szabó Mihály, Szabó László, Bíró Gábor, Hajdu János, Rescsik Lajos, Berger N., Böszörményi Jenő, Strasser Albert, Böszörményi Sándor, Vrana Lajosné, Halász László, Braun Dezső, Palásti István, Róna Zsigmond, Fögel Dezső, Szépe Ferenc, Pláger M., Szilágyi Dezső, 10—10 K. (Folytatjuk.)

— **Egy nagyszabású magyar és dán** művész-est Lipitor Imre cigányzenekara kíséretében a Tudományos Mozgósízházban I. Holnap, vasárnap délután pont 5 órakor mérsékelt és este 7-kor rendez helyárák mellett szinre kerül a Dán művészetnek remeke: a „Glóriás asszony” c. művész-dráma 4 részben, Hanny Weisse művésznő főszerepben és Jókai Mór egész világon ismert remekműve a Gazdag szegények 4 részben. Miután a két slagerkép egy előadásban lesz leadva szép cigányzene mellett, az érdeklődés oly nagy, hogy aligha fog mindenkinek hely jutni. Jegyek délelőtt az irodában és délután a pénztárnál válthatók.

NYILTTÉR.

Támadás Friedmann Gyula dr. ellen.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Sziveskédjék a következő sorokat b lapjában közlenni:

A Szentesi Hírlap foglalkozik dr. Friedmann Gyula rabbinak újból való megválasztásával. Azt mondja, hogy dr. Friedmann Gyulát a kommunizmus idejében nevezték ki Budapestre az oktatásügyi népbiztossághoz.

Miután dr. Friedmann jelenleg Budapesten tartózkodik s a közlekedési nehézségek miatt nincs módjában, hogy ezen híresztelésről hamarosan tudomást vegyen és magáért helyt álljon, én, mint a zsidó hitközség elnöke kijelentem, hogy:

dr. Friedmann Gyulát a proletárdiktatúrát jóval megelőzőleg a Károlyi-kormány vallásügyi (és nem közoktatásügyi) minisztere, Vass János nevezte ki miniszteri titkárnak, tehát olyan állás betöltésére, melynek önálló ügyköre nincs. Közben a megalkult Tanácsköztársaság úgy dr. Friedmann Gyulát, mint a Károlyi kormány által kinevezett többi tisztviselőket és köztük az összes felekezeti papokat is rendelkezési állományba helyezte.

Az az állítás tehát, hogy dr. Friedmann „Tanácsköztársasági exponált egyén” volt és a „Népbiztosság közoktatásügyi osztályának zsidóügyi” előadója lett volna, nem fedi a valóságot. Így hát nem állott módjában az hogy a gyermekek nevelésébe vagy a közoktatásügy bármely ágába bármiként befolyást gyakoroljon.

Dr. Reis Samu

a szentesi zsidó hitközség elnöke.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Szentesi Mezőgazdasági, Ipar és Kereskedelmi Bank R. T.

KÖLCSÖNT folyósítunk betéltázasra, kezesre a legelőnyösebb feltételek mellett.

BETÉTEKRE a legmagasabb kamatot adjuk.

ARANY ezüst és külföldi pénzeket napi áron veszünk.

GYKORONÁS nyeresémes befektetésekre előjegyzéseket már most el fogadjunk.

Szentesi Mezőgazdasági Ipar és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság.